

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rkp. 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: 129/2009/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

155/2009. (VI. 3.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) budapesti lakos **panaszos**¹ 2009. március 17-én előterjesztett **panaszára indult eljárásban** a 2009. június 3-án – Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén **született állásfoglalását**

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y a k.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2009. március 17-én terjesztett elő panaszbeadványt a 2009. március 15-én vele szemben történt, illetve őt érintő rendőri intézkedések (terület lezárás, igazoltatás, ruházat és csomag átvizsgálás, előállítás és ennek körülményei, időtartama) és kényszerítő eszközök alkalmazása (testi kényszer, bilincs) tárgyában; és kérte, hogy ügyét a Testület vizsgálja ki.

I.

1) A panaszos 2009. március 17-én, a Testülethez személyesen előterjesztett panaszbeadványában előadta, hogy 2009. március 15-én 17 óra 41 perc körül Budapesten, az V. kerület Szent István tér 17. szám előtt gyalogosan közlekedett egy rendezvény helyszínére felé. Itt az út teljes szélességében kordonnal volt elzárva, amelyen egy kb. egy méter szélességű rés volt – a területre belépni szándékozők ruházatát és csomagját a rendőrök itt átkutatták. Az egyik helyszínen lévő rendőr az

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

intézkedés formai szabályait mellőzve közölte a panaszossal, hogy ha ő is be akar menni, át fogják vizsgálni, „ha nem, el lehet menni”. A panaszos a kilátásba helyezett intézkedős okáról érdeklődött a rendőrnél, valamint közölte vele, hogy azt gyülekezési szabadsága akadályozásának tartja, és kérte, hogy hívják oda a helyszínbiztosítás parancsnokát. Ekkor a panaszos szerint egy másik rendőr megszólalt: „Nem akar eleget tenni a rendőri intézkedésnek, előállítani!” Az eseményekről egy rendőr videofelvételt is készített. Több rendőr a panaszosra „támadt”, és az általa legelőször megjelölt rendőr kicsavarta a kezét, ki akarta ütni belőle a fényképezőgépet, miközben fenyegető hangon azt követelte tőle, hogy azt tegye el.

Ezt követően a panaszost a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) Gyorskocsi utcai fogdájába szállították. Itt az előállítása időtartamáról a panaszos – elmondása szerint – igazolást nem kapott, és csak már az előállítás nyolc órással maximális időtartama után szabadították. Ekkor – 2009. március 16-án, 2 óra 57 perckor – kapta kézhez a BRFK Rendészeti Szervek Közrendvédelmi Főosztály Fogdaszolgálati Osztály határozatát, amely előállítása időtartamát négy órával meghosszabbította. Ennek indokolásából a panaszos szerint nem olvasható ki, hogy milyen eljárási cselekmények lefolytatásához volt szükséges az előállítás időtartamának meghosszabbítása, véleménye szerint ugyanis „a rendőrségi szerveknél fennálló súlyos működési zavar, szervezési problémák, esetleges létszámhiány jogállamban nem lehet ok arra, hogy erre hivatkozással túllépjék a törvényes maximális előállítási határidőt.” Mindezeket a panaszos gyülekezési szabadsága, mozgásszabadsága durva megsértésének tartotta.

2) A panaszos 2009. március 23-án, a Testülethez személyesen előterjesztett kiegészítő beadványában pontosításként előadta, hogy a 9 óra 29 perc hosszúságú előállítása alatt étkezést számára nem biztosítottak, amelyet ő „kínzásnak” élt meg, mert – előadása szerint – rendszeresen szokott étkezni, napi három-négy alkalommal.

A fogdában egy külön helyiségben ingóságait elvették tőle, majd egy fogdaőr felszólította, hogy vetközzön le. Ruhadarabjait egyenként fémkereső berendezéssel átnézték, miközben meztelenül kellett várakoznia. Majd felszólították, hogy háromszor forduljon körbe, közben testrészeit hosszasan nézegették. Ezen cselekmény okáról a panaszos kérdése ellenére sem kapott tájékoztatást. Felszólították, hogy háromszor guggoljon le, a talpát emelje fel, majd a nemi szervét is emelje fel. A panaszos kifogásolta, hogy mindezt nem orvos kérte tőle, ezért a történeteket emberi méltósághoz való alapvető joga sérelmének, sértő és megalázó bánásmódnak tartotta. Mikor hozzátartozója értesítését kérte, azt a választ kapta, hogy az „ilyen esetben nem szokás, csak őrizetbe vételnél”. A panaszos elmondása szerint 2009. március 16-án 0 óra 31 perctől 1 óra 1 percig öt kihallgatták, majd 2 óra 59 perckor elengedték a fogdából.

Kifogásolta azt is, hogy a részére kiállított igazoláson az Állampolgári Jogok Országgyűlési Biztosának címe rosszul van feltüntetve. A panaszos kérte a Testületet, hogy tegyen feljelentést az említett fogdaőr, illetve közvetlen parancsnoka ellen.

Mindezek alapján kérte a Testület vizsgálatát.

II.

1) A panasz kivizsgálása során – a tényállás pontosabb megismerése érdekében – a Testület felvilágosítás-kéréssel fordult az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK) Ellenőrzési Szolgálatának vezetőjéhez, és

- megküldeni kérte a panaszos előállításáról készült igazolás, az előállítás okáról és a panasztételi lehetőségről szóló tájékoztatás egy példányát;

- tájékoztatást kért arról, hogy az Állampolgári Jogok Országgyűlési Biztosának, valamint a Magyar Helsinki Bizottságnak az elérhetőségei miatt vannak tévesen feltüntetve az igazolásokon, valamint arról, hogy a Testületről szóló tájékoztatás miért nincs ezeken elhelyezve;

- kérte az intézkedő rendőrök jelentéseinek, valamint az intézkedésről készült videofelvételnek a megküldését;

- tájékoztatást kért a panaszos előállításának indokáról valamint arról, hogy előállítása időtartama alatt vele szemben milyen eljárási cselekményeket foganatosítottak, indult-e valamilyen eljárás vele szemben;

- felvilágosítást kért arról is, hogy az előállítás időtartamának meghosszabbítására miért volt szükség, a meghosszabbítás elrendelését miért nem közölték a panaszossal a nyolc órás időtartam letelte előtt, illetve a panaszos miért nem értesíthette hozzátartozóját;

- felvilágosítást kért arról, hogy miért volt szükség a panaszos levetkőztetésére az előállítás során, ez milyen jogszabályon alapul, és ezt rendőr vagy orvos végezte;

- felvilágosítást kért a panaszos előállítás alatti étkeztetésének körülményeiről is.

2) A Rendőrség a Testület felvilágosítás-kérésére a következő dokumentumokat küldte meg:

- Budapest rendőrfőkapitányának 01000/12945/2009/Ált. számú egyedi utasítása, amelyben 2009. március 14., 0 órától 2009. március 16., 8 óráig fokozott ellenőrzést rendelt el Budapest teljes területére.

- A BRFK hivatalvezetőjének összefoglaló jelentése, amely részletes válaszokat adott a Testület által feltett kérdésekre.

- A BRFK XIV. Kerületi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztálya r. törzsszázlósának jelentését, amelyben leírta a panaszossal szemben az V. kerület, Szent István téren történt intézkedések körülményeit.

- Az ugyanitt szolgálatot teljesítő r. törzsrőrmester jelentése ugyanezekről az intézkedésekről és kényszerítő eszköz-alkalmazásról.

- Az ugyanitt szolgálatot teljesítő r. főtörzsrőrmester jelentése, aki az említett helyszínen videofelvételt készített a panaszossal szembeni intézkedésekről és kényszerítő eszköz-alkalmazásról.

- Az ugyanitt szolgálatot teljesítő r. hadnagy jelentése, amelyben tájékoztatást adott arról, hogy a panaszos, illetve a vele szemben intézkedő rendőrök és a b.ü. orvos meghallgatásuk során hogyan számoltak be a történetekről.

- A panaszos előállítás alatt történt meghallgatásáról készült jegyzőkönyv másolata.
- A panaszossal szemben intézkedő rendőrök parancsnokának tanúkenti meghallgatásáról készült jegyzőkönyv másolata.
- A panaszos rendezvényről való előállításáról kitöltött jelentőlap másolata.
- A panaszos fogdába történt befogadásakor a b.ü. orvos által kiállított orvosi vélemény másolata.
- A panaszos előállítása időtartamának meghosszabbításáról szóló határozat másolata.
- A panaszos előállításának időtartamáról kiállított igazolás másolata.
- Az országos rendőrfőkapitány helyettesének 2006. május 26-án kelt tájékoztató körlevele, amelyben a fogvatartottak számára az élelmezés megfelelő biztosításának körülményeiről adott ki utasítást.
- A panaszost jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértés elkövetése miatt elmarasztaló határozat másolata.
- A panaszossal szemben az említett helyszínen történt intézkedések és kényszerítő eszköz-alkalmazás bizonyos elemeit rögzítő videofelvétel.

A Testület a fenti dokumentumokon kívül állásfoglalása kialakításakor tekintettel volt az Állampolgári Jogok Országgyűlési Biztosának OBH 2624/2009. számú, 2009. április 30-án kelt jelentésében (a továbbiakban: Jelentés) foglaltakra is.

A Rendőrség által a Testület részére az ügyvel kapcsolatban megküldött dokumentumokból az alábbiakat lehetett megállapítani.

3) Budapest rendőrfőkapitánya a 0100/12945/2009. ált. számú egyedi utasításában, a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 30. §-ának (1), valamint (3) bekezdése alapján Budapest teljes területére fokozott ellenőrzést rendelt el 2009. március 14-én 0 órától 2009. március 16-án 8 óráig. A feladat végrehajtásába beosztott rendőri állomány a fokozott ellenőrzés keretében figyelemmel kísérte a rendezvényekre érkezőket, megakadályozta az esetleges jogsértések kialakulását. Ennek során szűrőpróbaszerű igazoltatásokat, ruházat- és csomagátvizsgálást hajtott végre. Az állomány feladata volt az esetlegesen megbomló rend helyreállításában való közreműködés, jogsértés esetén a szükséges intézkedések végrehajtása. Az utasítás indokolása szerint a nemzeti ünnepekhez kapcsolódó események, rendezvények kiemelkedő társadalmi jelentőséggel bírnak, amely indokolta teszi, hogy ezek nyugodt körülmények között, zavartalanul, a résztvevők biztonságának garantálása mellett kerüljenek megrendezésre. A nemzeti ünnep és az egyéb demonstratív tömegrendezvények biztonságos lebonyolítása érdekében indokolt az érintett helyszíneken a személy- és gépjárműforgalom fokozott ellenőrzése. Ezen kívül az indokolás tartalmazza mindazokat a jogszabályhelyeket, amelyek a fokozott ellenőrzés elrendelését lehetővé teszik.

4) A BRFK hivatalvezetőjének összefoglaló jelentése a Testület által a felvilágosításkérés keretei között feltett kérdésekre a következő válaszokat tartalmazza.

– Az Állampolgári Jogok Országgyűlési Biztosának, valamint a Magyar Helsinki Bizottságának az elérhetőségeit tartalmazó kiadványt a Magyar Helsinki Bizottság 2003-ban adta ki. Csak a 2009. március 15-ei panaszügyek kapcsán derült fény arra, hogy az ezen szereplő elérhetőségek megváltoztak, ezért intézkedés történt arra, hogy a BRFK Központi Fogdában egy 2005-ben kiadott kiadvány kerüljön elhelyezésre. A Testülethez fordulás lehetősége – az összefoglaló jelentés szerint – azért nem szerepel a tájékoztatóban, mivel ezt semmilyen norma nem írja elő; leszámítva a rendőri intézkedések elleni panaszok egységes kezeléséről szóló 36/2008. (OT 19.) ORFK utasítás egyes, nem kellő pontossággal megfogalmazott rendelkezéseit. Az összefoglaló jelentés azonban arra nézve is tájékoztatást adott, hogy jelenleg folyamatban van egy BRFK intézkedés kiadása, amelyben szabályozni kívánják, hogy a Testületre vonatkozó tájékoztatás a BRFK Központi Panaszirodán, az ügyeleteken, a BRFK Központi Fogdán, valamint a helyi szervek fogdáin és előállító helyiségeiben is elhelyezésre kerüljön.

– Az összefoglaló jelentés utalt a panaszossal szemben intézkedő rendőrök személyére, és arra, hogy a rendőri jelentések és az intézkedősről készült videofelvétel a Testület részére megküldésre került.

– Leírja, hogy a panaszost az említett napon 17 óra 30 perckor állították elő az V. kerület, Szent István tér 17. szám elől, az Rtv. 33. § (2) bekezdésének f) pontja alapján, mivel az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Szabs. r.) 40/A. § szerinti jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértését felszólítás ellenére is folytatta, illetve az eljárás vele szemben azonnal lefolytatható volt. A panaszossal szemben a BRFK V. Kerületi Rendőrkapitányság a szabálysértési eljárást lefolytatta, melynek során a panaszost eljárás alá vont személyként meghallgatták, és vele szemben 30 000 Ft pénzbírságot szabtak ki. E határozat ellen a panaszos kifogással élt, amelynek elbírálása jelenleg a Pesti Központi Kerületi Bíróságon van folyamatban. Mivel a panaszos az előállítását követő orvosi vizsgálaton rendőri bántalmazást is panaszolt, intézkedés történt az iratoknak a Budapesti Nyomozó Ügyészséghez történő továbbítására is.

– A panaszos előállítása 2009. március 15-én 17 óra 30 perctől 2009. március 16-án 2 óra 59 percig tartott; az előállítás időtartamának meghosszabbítását a nagy számban történő előállítások és az ezen idő alatt foganatosított eljárási cselekmények (befogadás, eljárás alá vont személyek meghallgatása, határozathozatal) indokolták. Az előállítás időtartamának meghosszabbításáról szóló határozat panaszossal való közlésének időpontja nem ismert – azon csak egy a panaszos által kézzel odaírt dátum szerepel. Az előállítási jelentések szerint az előállított személyek – így a panaszos is – a jogaikról és kötelezettségeikről szóló tájékoztatást megkapták az előállítóba történő elhelyezés előtt; szükségleteiket bármikor jelezheték. A BRFK Központi Fogda azonban elsősorban őrizetbe vett, illetve előzetes letartóztatásba vett személyek elhelyezésére van kialakítva, a kerületi rendőrkapitányságokkal ellentétben itt nincs ügyeletes tiszt, aki az előállítottak jogainak biztosításáért felelős lenne. A fogdaország azonban az előállítottakat a tájékoztatókkal ellátta, illetve akinek valamilyen kérdése, problémája volt, annak az ügyében intézkedést kezdeményezett, vagy továbbította a szabálysértési előadóknak. A szabálysértés elkövetése miatt előállított személyek esetében nem került rendelvény kiállításra – amelyen az előadó rendelkezik a

kapcsolattartásra jogosult személyekről stb. –, ezért a fogdaőr nem tudhatta, hogy az előállított személy kivel tarthat kapcsolatot. Ezért a fogdaőröknek sem joguk, sem kötelezettségük, sem lehetőségük nem volt a fogvatartottak hozzátartozóinak értesítésére. Egyébként pedig nem lelhető fel annak dokumentált nyoma, hogy a panaszos kérte volna hozzátartozója értesítését.

– A BRFK Gyorskocsi utcai objektumában – amely a biztosítási terv alapján lett kijelölve az előállítások helyszínévé – egy teljes szint került kialakításra az előállítások céljára. A panaszost a b.ü. orvos nyilatkoztatta és megvizsgálta, melynek során a panaszos rendőri bántalmazást panaszolt, azonban friss sérülés nem volt észlelhető rajta. Az orvosi vizsgálatot követően a panaszosnál lévő tárgyakat letétbe helyezték, majd ismételt ruházat átvizsgálást hajtottak végre. Ennek a ruházatátvizsgálásnak és a testfelület vizuális áttekintésének a célja a fogdai rendkívüli események (pl. szándékos önkárosítás, támadás, szökés) megelőzése, „ennek érdekében el kell venni a hónaljba, lábujjak közé rejtett zsillettet, önakasztásra alkalmas szövetet, fonalat, spárgát, a herezacskók alá rejtett drogot, illetőleg más, fogdában nem tartható szereket, gyógyszereket.” E ruházatátvizsgálás során az előállítottat felszólították, hogy a nála lévő tárgyakat helyezze letétbe, majd a ruházat átvizsgálása érdekében egy lefüggönyözött irodarészben ruházata levetésére szólították fel, így a fogdaőrnek lehetősége nyílt a ruházatot anélkül átvizsgálni, hogy az előállított testéhez hozzáért volna. Majd megtekintés útján a fogdaőr ellenőrizte, hogy az előállított testén visel-e fogdában nem tartható stb. eszközt, tárgyat. Ezt az átvizsgálást valamennyi esetben az előállítottal azonos nemű személy végezte, orvos bevonására csupán motozás esetében kerül sor, a büntetőeljárás szabályainak megfelelően – előállítottak esetében nem. A BRFK-n azonban belső vizsgálat folyt a kérdéskörben, melynek során megállapítást nyert, hogy a fogdaőr – megfelelő eligazítás hiányában – az előállításra vonatkozó szabályok helyett a szigorúbb, fogdai befogadásra vonatkozó előírásokat alkalmazta, amikor „az előállított személyek teljes, levetett ruházatát, ezt követően testfelületét is átvizsgálta. Ez az intézkedés aránytalan és indokolatlan volt.” A vizsgálat szerint a BRFK Közbiztonsági Szervek Közrendvédelmi Főosztály Fogdaszolgálati Osztály vezetője – felelős parancsnokként – helytelenül értelmezte a fogdára vonatkozó szabályokat, és nem gondoskodott arról, hogy az előállítottak elhelyezésére ne a fogdában történő befogadás általános szabályai, hanem az előállításra vonatkozó előírások alapján történjen. A vizsgálat azt is megállapította, hogy a ruházatátvizsgálás szabályai helytelenül kerültek alkalmazásra, mert előállított személy esetén csak a ruházat átvizsgálása szükséges, a testfelület ruházat nélküli átvizsgálása az őrizetbe vettek, szabálysértési őrizetbe vettek stb. esetén alkalmazandó eljárás – előállítottak esetén nem. Mindezek miatt a fogdaőrrel és a fogdaparancsnokkal szemben fegyelmi eljárás indult.

– Az ORFK Közbiztonsági Főigazgatója a 26-326/3/2006. ált. számú körlevele mellékleteként egy tájékoztató alapján az előállított jogosult öt órát meghaladó fogvatartás esetén élelmet kérni. A konkrét esetben nincs dokumentálva, hogy a panaszos élelem iránti igényét jelezte volna a fogdaőrség felé. Egyébként a Gyorskocsi utcai objektumban az említett napon 150 db konzerv élelmiszer állt rendelkezésre az ilyen jellegű kérések kielégítésére; más előállítottak esetén történt is konzervkiadás,

ezért ha a panaszos jelezte volna étkezési igényét, a fogdaórség számára biztosított volna élelmet.

5) A BRFK XIV. Kerületi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztálya r. törzssászlósának jelentése szerint ő az említett napon a BRFK Észak-Pesti Csapatszolgálati század 2. szakaszának 1. rajparancsnokaként vett részt a március 15-ei rendezvények biztosításában, melynek során az V. kerület, Szent István téren, a 64 Vármegye Ifjúsági Mozgalom rendezvényének helyszínén, a beengedő kapunál teljesített szolgálatot. Szakaszparancsnokától azt az utasítást kapta, hogy minden a rendezvény területére belépő személynél ruházat- és csomagátvizsgálást kell végrehajtani, különös tekintettel a közbiztonságra veszélyes eszközökre. Már kb. 500-600 ember átvizsgáltak, mikor 17 óra 30 perc körül az egyik r. törzsrőmester jelezte, hogy az előtte álló férfi – a panaszos – nem hajlandó magát alávetni az átvizsgálásnak, ám ennek ellenére be akar menni a rendezvény helyszínére. Ezért odament a panaszoshoz, aki rögtön közölte vele, hogy ne korlátozzák személyi szabadságában. A r. törzssászlós közölte vele, hogy be fogják engedni a rendezvényre, de előtte alá kell vetnie magát a ruházat- és csomagátvizsgálásnak, enélkül nem engedhetik be a területre; ha ezzel nem ért egyet, a Bajcsy-Zsilinszky út irányába elhagyhatja a területet. A panaszos azonban ezt követően továbbra is arrogánsan, jogaira hivatkozva követelte, hogy engedjék be az elzárt területre, úgy, hogy nem veti alá magát az átvizsgálásnak. Ekkor lépett oda az Észak-Pesti Csapatszolgálati század parancsnoka, akinek a r. törzssászlós jelentette, hogy a panaszos nem hajlandó alávetni magát az intézkedésnek, és a helyszín parancsnokával akar beszélni. A századparancsnok r. főhadnagy közölte a panaszossal, hogy fokozott ellenőrzést rendeltek el, ezért mindenkit, aki erre a rendezvényre be kíván menni, átvizsgálják; majd felszólította a panaszost, hogy engedelmeskedjen az intézkedő rendőröknek. A panaszos azonban, „mintha ezt meg sem hallotta volna, továbbra is a jogaira hivatkozva követelte”, hogy engedjék be. Ekkor a r. főhadnagy ismét felszólította őt a törvény nevében, hogy engedelmeskedjen a rendőri felszólításnak, különben szabálysértésért elő lesz állítva. A panaszos közölte, hogy „nem hagyja el a helyszínt, és nem engedi, hogy átvizsgálják a ruházatát és csomagját.” Ezek után a századparancsnok r. főhadnagy utasítást adott a panaszos előállítására jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértése miatt. A r. törzssászlós ezért egy társa segítségével a beengedő pont oldalához, a kordon mellé kísérte a panaszost, és ott igazolásra szólította fel. Ennek a panaszos eleget tett, és kérdésre válaszolva elmondta, hogy közbiztonságra veszélyes eszköz nincs nála. Ezt követően a panaszos ruházatának átvizsgálására került sor, „aminek eleget tett”. Ekkor vette észre a rendőr, hogy a panaszos kezén egy fényképezőgép lóg, amit zsebre tetetett vele, hogy ne sérüljön meg, illetve, hogy másnak azzal ne okozhasson sérülést. Majd a tömegtől távolabb, a Bajcsy-Zsilinszky út széléhez mentek – miközben a r. törzssászlós a panaszos bal felkarját fogta –, mert oda érkezett az előállító szolgálati jármű. A jelentés szerint a panaszos többször megkérdezte a r. törzssászlós jelvéyszámát, illetve előállítása indokát, amelyet minden esetben közöltek vele. A rendőr a panaszost az előállító szolgálati jármű parancsnokának sérülés és egyéb panasz nélkül átadta. A jelentés megjegyzi, hogy miután közölték a panaszossal, hogy előállítására fog sor kerülni, „arrogáns magatartását abbahagyta és

minden utasításnak engedelmesskedett”; vele szemben ezért az arányosság követelményére figyelemmel nem is alkalmaztak testi kényszert vagy bilincset, mindössze a felkarjánál fogva kísérték, hogy az esetleges tömeghangulat miatt koordinálni lehessen mozgási szándékát.

6) A BRFK XIV. Kerületi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztálya r. törzsőrmesterének jelentése a történeteket az előző pontban írtakkal megegyezően adta elő, a következő kiegészítésekkel. A jelentés szerint a panaszos először a r. törzsőrmesternek jelezte, hogy nem veti alá magát az átvizsgálásnak, ezt követően lépett oda az említett r. törzszászlós, majd a századparancsnok r. főhadnagy. A jelentés leírta továbbá, hogy a panaszosról a BRFK Gyorskocsi utcai fogdájában az egyik irodahelyiségben Pintér Roberta r. hadnagy videofelvételt készített, és ezen nyilatkoztatták arról is, hogy keletkezett-e sérülése a rendőri intézkedés során, amelyre a panaszos nemmel felelt, viszont panasszal élt az intézkedés ellen. Ezt követően a b.ü. orvos előtt a panaszos már bántalmazást is panaszolt, ám rajta friss sérülés nem volt látható.

A jelentés szerint a panaszossal szemben az Rtv. 29. § (1) bekezdése alapján igazoltatást, a 31. § (1) bekezdése alapján személyi szabadságában korlátozott személy átvizsgálását, a 33. § (2) bekezdés f) pontjának első és második fordulata szerint szabálysértést felszólítás ellenére folytató személy előállítását foganatosították, figyelemmel arra is, hogy vele szemben az eljárás azonnal lefolytatható volt. Az Rtv. 48. § d) pontja szerint a panaszossal szemben ellenszegülés megtörése érdekében bilincset is alkalmaztak, a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XI. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 60. § (4) bekezdésének b) pontja alapján, kezek előre, illetve hátrabilincselésével. A parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint a rendőri intézkedések, illetve a bilincs alkalmazása jogszerűek és szakszerűek voltak, valamint a rendőri fellépés az arányosság követelményének megfelelt. Az előállítás kapcsán az Rtv. 33. § (4) bekezdése alapján az előállítás okáról tájékoztató, illetve az előállítás idejéről szóló igazolás kiállításra került. Az előállító helyiségben történő elhelyezéssel kapcsolatban a panaszos a jogairól és kötelezettségeiről szóló írásos tájékoztatót a rendőrségi fogdák rendjéről szóló 19/1995. (XII. 13.) BM rendelet (a továbbiakban: Fogdaszabályzat) 2. § (8)–(9) bekezdései, valamint a Rendőrség Fogdaszolgálati Szabályzatának kiadásáról szóló 19/1996. (VIII. 23.) ORFK utasítás 36/A. pontja alapján megkapta.

7) A BRFK XIV. Kerületi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztálya r. főtörzsőrmesterének – aki a történetekről videofelvételt készített – jelentése a történeteket a fentiekben írtakkal egybehangzóan tartalmazza, a következő kiegészítésekkel. A jelentés szerint a századparancsnok r. főhadnagy a panaszossal egyértelműen közölte, hogy fokozott ellenőrzés van elrendelve, amely alapján jogukban áll a rendezvényre belépni szándékozók ruházatának, valamint csomagjának átvizsgálása. A panaszos Bajcsy-Zsilinszky útra kísérése a karjánál fogva vezetve, egyenes felsőtesttel, elvezető fogás alkalmazás nélkül történt. Elmondása szerint „az esetről készült felvételnek egy része a kamera műszaki problémája miatt nem került

rögzítésre”, azon csak annyi látható, hogy a r. törzszászlós, és a r. törzsőrmester a panaszost az említett helyre átkísérik az úton a megérkező előállító szolgálati járműhöz, ruházatát és csomagját átvizsgálják, majd a jármű parancsnokának szállításra átadják.

8) A BRFK XIV. Kerületi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztálya r. hadnagyának jelentése szerint ő a vizsgált napon, személyi szabadságot korlátozó intézkedés kapcsán alkalmazott testi kényszer okozta rendőri bántalmazás miatt tett állampolgári panasz kivizsgálása során meghallgatta a panaszost, a vele szemben intézkedő r. törzszászlóst és r. törzsőrmestert, valamint a panaszost megvizsgáló b.ü. orvost.

E meghallgatás során – a jelentés szerint – a panaszos a történetet a panaszbeadványban foglaltak szerint adta elő, az alábbi kiegészítésekkel. A panaszos elmondta, hogy a helyszínre érkezve látta, hogy a rendőrök a rendezvény helyszínére belépőket átvizsgálják. Ő próbált átmenni a rendőrök között, mert hézagosan álltak, de közölték vele, hogy csak ruházat átvizsgálás után léphet be, és említették, hogy fokozott ellenőrzés van elrendelve. A panaszoshoz lépő rendőr ezt ismételten közölte vele, de a panaszos azt válaszolta neki, hogy ő be fog menni, és nem vizsgálhatják át, nem akadályozhatják alkotmányos jogai gyakorlásában. Közölte, hogy a helyszín parancsnokával kíván beszélni, és közben fényképezőgépét maga elő tartva felvételeket készített a rendőrökről. A panaszos elmondta azt is, hogy emlékezete szerint a később hozzáérkező rendőr nem köszönt és nem tisztelgett neki, valamint a nevét és a rendfokozatát, beosztását sem közölte. A panaszos azt is elmondta, hogy a Gyorskocsi utcai objektumba úgy szállították be, hogy a kezeit előre helyzetben megbilincseltek. Elmondta, hogy sérülése nem keletkezett, a bántalmazás véleménye szerint abból állt, hogy az egyik rendőr tekergette a kezét, és megfogta a ruháját.

A b.ü. orvos a fent írtakkal kapcsolatban – a jelentés szerint – elmondta, hogy a panaszos előtte úgy nyilatkozott, miszerint a rendőrök, amikor őt kísérték, megfogták a kezét, és ezzel őt bántalmazták; látható sérülést azonban nem szenvedett, ahogy az az alapos vizsgálat után megállapítható volt. Elmondása szerint a csuklóját és a felkarját fogták meg.

A r. törzszászlós és a r. törzsőrmester, valamint a szintén meghallgatott r. főtörzsőrmester meghallgatásuk során a fentebb ismertetett jelentéseikkel azonosan nyilatkoztak a történetekről.

9) A panaszos előállítás alatt történt meghallgatásáról készült jegyzőkönyv szerint a panaszost eljárás alá vont személyként 2009. március 16-án 0 óra 31 perckor hallgatták meg. Ennek során ő elmondta, hogy amikor a rendezvényre be szeretett volna jutni, az egyik rendőr közölte vele, hogy fokozott ellenőrzés van. Amikor a helyszín parancsnokával szeretett volna beszélni, odalépett hozzá egy másik rendőr, aki tájékoztatta őt, hogy ruházatátvizsgálás zajlik, majd egy másik rendőr megkérte, hogy engedelmességen a rendőri felszólításnak. A panaszos ezt nem értette, mert

szerinte felszólítás nem hangzott el, ő csak a helyszín parancsnokával kívánt beszélni. Ha felszólították volna igazolásra, vagy ruházatának átvizsgálására, ő mindegyiknek eleget tett volna. Azt is elmondta, hogy a rendőr nem azonosította magát az Rtv. előírásainak megfelelően.

10) A panaszossal szemben intézkedő rendőrök parancsnokának tanúkénti meghallgatásáról készült jegyzőkönyv – amely 2009. március 16-án 1 óra 20 perckor kelt – szerint a r. főhadnagynak jelentették, hogy egy személy (a panaszos) nem hajlandó alávetni magát az átvizsgálásnak. Ekkor ő is odament, és a következő szavakkal fordult a panaszoshoz: „Hajlandó-e alávetni magát az intézkedésnek?” Erre ő határozott nemmel felelt. Ez a r. főhadnagy szerint teljesen egyértelmű kijelentés volt, ami így indokul szolgálhatott az előállításra. A panaszossal közölte is, hogy előállítására fog sor kerülni. A vallomás utal arra is, hogy az intézkedésről videofelvétel készült.

11) A panaszos rendezvényről való előállításáról kitöltött jelentőlapon az előállítás kapcsán tényállásként arra való utalás szerepel, hogy a panaszos nem vetett alá magát ruházatátvizsgálásnak, a helyszínt nem akarta elhagyni, és akadályozta a rendőri intézkedést. A jelentőlap azt is rögzíti, hogy a panaszossal szemben bilincset alkalmaztak.

12) A panaszos fogdába történt befogadásakor a b.ü. orvos által kiállított orvosi vélemény szerint a panaszoson friss sérülés nem volt látható, így rendőrségi fogdán elhelyezhető, de rendőri bántalmazást panaszolt.

13) A panaszos előállítása időtartamának meghosszabbításáról szóló határozat alapján a panaszos előállításának időtartamát négy órával, 2009. március 16-án 5 óra 30 percig meghosszabbították. Az Indokolás szerint az időtartam meghosszabbítása az eljárási cselekmények lefolytatásához vált szükségessé. A panaszos kézzel feljegyezte a határozatra, hogy azt 2009. március 16-án 2 óra 57 perckor, előállítása után kapta kézhez.

14) A panaszos előállításának időtartamáról kiállított igazolás szerint ő 2009. március 15-én 17 óra 30 perctől 2009. március 16-án 2 óra 59 percig, személyi szabadságot korlátozó rendőri intézkedés miatt a BRFK Rendészeti Szervek Közrendvédelmi Főosztály Gyorskocsi utcai objektumában tartózkodott. Ezen időtartam alatt sérülése és panasza nem keletkezett. Az igazoláson az Állampolgári Jogok Országgyűlési Biztosának és a Magyar Helsinki Bizottságnak az elérhetőségei tévesen vannak megjelölve, valamint nincs feltüntetve a Testülethez való fordulás lehetősége.

15) Az országos rendőrfőkapitány helyettesének 2006. május 26-án kelt tájékoztató körlevele – amelyben a fogvatartottak számára az élelmezés megfelelő biztosításának körülményeiről adott ki utasítást – szerint az eddigi vizsgálatok során több alkalommal tapasztalták, hogy az előállított és elővezetett személyek élelemmel való ellátásáról nem gondoskodnak. Emiatt, és más hiányosságok miatt szükségessé vált egy

egyértelmű tájékoztató elkészítése, amely az előállítottak és elővezetettek jogaira és kötelezettségeire vonatkozik. Eszerint az élelmezésnél az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani, és a fogvatartásért felelős vezetőnek helyi intézkedésben kell szabályoznia, hogy ki a felelős élelem biztosításáért. Célszerű az étel átvételét írásban is dokumentálni. A tájékoztatóban foglaltakat minden esetben az előállítottakkal ismertetni kell, melynek tényét az érintett aláírásával is igazolja. A tájékoztató vonatkozó pontja szerint az előállított jogosult rá, hogy öt órát meghaladó fogvatartás esetén ételmet kérjen.

16) A panaszost jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértés elkövetése miatt elmarasztaló határozat szerint öt 2009. március 16-án ezen szabálysértés elkövetése miatt 30 000 Ft pénzbírsággal sújtották. A határozat felülvizsgálatát a közléstől számított nyolc napon belül, halasztó hatályú kifogás benyújtásával lehet kérni. Az Indokolás a történeti tényállást lényegében a rendőrségi dokumentumok ismeretében, annak megfelelően rögzíti, leírva azt is, hogy a panaszossal több rendőr is közölte, hogy fokozott ellenőrzést rendeltek el, és ha a rendezvényen részt kíván venni, ehhez alá kell vetnie magát a ruházat és csomag átvizsgálásnak. A századparancsnok ezt követően kérdezte meg tőle, hogy hajlandó-e alávetni magát az intézkedésnek, amelyre a panaszos nemmel válaszolt, és közölte azon szándékát, hogy ennek ellenére is be kíván jutni a rendezvény helyszínére. Ekkor a rendőrök vele szemben előállításról intézkedtek a szabálysértési eljárás azonnali lefolytatása érdekében. A szabálysértési előadó a panaszos és a rendőrök által elmondottak alapján a jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértésének elkövetését bizonyítva látta, mivel a rendőri intézkedésnek volt megfelelő jogalapja, és annak a panaszos nem tett eleget, hiszen a panaszos annak ellenére nem vetette alá magát az átvizsgálásnak, hogy a rendőrök több alkalommal is közölték vele, hogy ez a rendezvény helyszínére történő belépéshez szükséges. Álláspontja szerint nem releváns a panaszos azon kifogása, hogy felszólítás nem hangzott el, hiszen azt a tényt – amelyet a panaszos is tapasztalt –, hogy a rendezvényen csak akkor lehetett részt venni, ha a beléptetéskor engedi a ruházat és csomag átvizsgálását, a rendőrök több alkalommal is közölték vele. Ez a közlés bármilyen formában is történt, mondanivalóját tekintve ugyanarra irányult, azaz a rendezvényen való részvétel feltételének közlésére. A panaszos kézzel feljegyezte a határozatra, hogy azt 2009. március 16-án 2 óra 55 perckor, előállítása végén kapta kézhez.

17) A panaszossal szemben az említett helyszínen történt intézkedések és kényszerítő eszköz-alkalmazás bizonyos elemeit rögzítő videofelvételen annyi látható, amikor a panaszost két rendőr – bekiabálások és hangos véleménynyilvánítások közepette – a rendezvény helyszínétől az út másik felére, az előállító szolgálati járműhöz kísérik, amerre a panaszos saját akaratából is ment. Itt a panaszost igazoltatták és a zsebeiben lévő tárgyakat kipakoltatták vele. A panaszos közben a közelében lévő társaihoz beszélt és diktálta a körülötte lévő rendőrök azonosító számait. Ezt követően öt felszállították az előállító szolgálati járműre, ahol egy másik rendőr megbilincselte.

A felvétel második részén a panaszos már a Gyorskocsi utcai objektumban látható, még megbilincselve, miközben egy rendőr a személyes és lakcím adatait bediktálta a felvételt készítőnek, és a panaszosról magáról is felvételt készítették. Utána a panaszosról levették a bilincset és a csomagját átvizsgálták. A panaszos kérdésre válaszolva közölte, hogy nincs sérülése, de azt megemlítette, hogy a fényképezőgépet el akarta venni tőle a helyszínen az egyik rendőr.

III.

A konkrét panasz kapcsán – a Testület álláspontja szerint – a kifogásolt rendőri intézkedések érintették a panaszos emberi méltóságához való alapvető jogát, személyi szabadságát, személyes adatok védelméhez való alapvető jogát, gyülekezési szabadságát, panaszjogát, tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát, tulajdonhoz való alapvető jogát, valamint összefüggésbe hozhatók a megalázó elbánás alkotmányos tilalmával.

Az Indokolás alább következő részeiben a sérelmezett rendőri intézkedéseket ezen alapvető jogokkal összefüggésben értékeli a Testület.

IV.

Azzal a körülménnyel kapcsolatban, hogy a panaszos a rendezvény helyszínére érkezve területlezárással ütközött, és az említett helyszínre a rendőrök nem akarták beengedni, csak ruházat és csomag átvizsgálás után; valamint azzal kapcsolatban, hogy mivel ennek a panaszos nem akarta alávetni magát, ezért előállítására felől intézkedtek, a Testület a következőket állapította meg.

1) Az Rtv. 11. § (1) bekezdésének első fordulata szerint: „A rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak – az e törvényben foglaltak figyelembevételével – engedelmességgel”. Az arányosság követelményét az Rtv. 15. §-a a következőképpen fogalmazza meg: „(1) A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. (2) Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.” A kényszerítő eszközök alkalmazásának követelményeire vonatkozó szabályok között az Rtv. 16. § (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik: „(1) A rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége nélkül is biztosítható.” A 17. § (1) bekezdése szerint: „A Rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a

törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.” A 19. § alapján: „(1) A jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek – ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik – mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmességni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható. (2) A rendőr jogszerű intézkedésének való ellenszegülés esetén az e törvényben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazhatók.”

A rendőri fellépés formai szabályait az Rtv. 20. § (1) és (2) bekezdései a következőképpen írják le: „(1) A rendőrt az intézkedés során a) az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye vagy b) szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. (2) A rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről.” A fokozott ellenőrzés szabályai között az Rtv. 30. § (1) és (3) bekezdései úgy rendelkeznek, hogy: „(1) A Rendőrség a bűncselekmény elkövetőjének elfogása és előállítására, vagy a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott nyilvános helyen vagy a közterület kijelölt részén az oda belépőket vagy az ott tartózkodókat igazoltathatja. (3) A Rendőrség a rendezvény, az esemény, továbbá a közlekedés biztonságát, a közterület rendjét veszélyeztető jogellenes cselekmény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott területre belépők és az ott tartózkodók ruházatát és járművét átvizsgálhatja, illetőleg az üzemeltető által előírt feltételek megtartását ellenőrizheti, a közbiztonságra veszélyt jelentő anyagokat, eszközöket lefoglalhatja, illetőleg azoknak a rendezvény, esemény helyszínére való bevitelét megtilthatja.” A 31. § a ruházat átvizsgálásáról még a következőket mondja ki: „(1) Akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önveszély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja. (2) A ruházat átvizsgálását – halaszthatatlan eset kivételével – az intézkedés alá vonttal azonos nemű személy végezheti. Az intézkedés nem történhet szemérem sértő módon.” Ezt a Szolgálati Szabályzat 40. §-a a következőképpen fejejt ki: „(1) A ruházat, csomag és jármű átvizsgálása bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetése tárgyi bizonyítási eszközeinek felkutatására, közbiztonságra veszélyes eszközök kiszűrésére irányulhat. (2) Ruházat-, csomag-, járműátvizsgálásra kerülhet sor különösen: a) igazoltatás során, b) fokozott ellenőrzés során, c) személyi szabadságot korlátozó intézkedések foganatosításakor, d) rendezvény, esemény alkalmával meghatározott területre belépő személyek esetében, e) az állam működése, illetve a lakosság ellátása szempontjából fontos létesítményekbe való be- és kilépéskor. (3) A jármű vagy csomag átvizsgálásának tűrésére a birtokos a (2) bekezdés a), b), c) pont esetében kényszeríthető, a d), és e) pont esetében az átvizsgáláshoz való hozzájárulás megtagadása esetén a beléptetést meg kell tagadni.”

Az Rtv. 33. § (2) bekezdésének f) pontja szerint: „A rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja, illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható, továbbá akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani.”

A testi kényszer alkalmazásáról az Rtv. 47. §-a szól. Eszerint: „A rendőr – intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszer) alkalmazhat.” A 48. § szerint pedig: „A rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy a) önkárosításának megakadályozására, b) támadásának megakadályozására, c) szökésének megakadályozására, d) ellenszegülésének megtörésére.” A Szolgálati Szabályzat ezt a 60. § (1) bekezdésében a következőképpen pontosítja: „(1) Bilincs alkalmazása különösen azzal szemben indokolt: a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető, b) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, illetve az intézkedésben közreműködőt megtámadja, c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg, d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg, e) aki önkárosító magatartást tanúsít, vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget.” Az 58. § (1) bekezdése szerint pedig: „A kényszerítő eszközök alkalmazása során ellenszegülésnek kell tekinteni azt a célzatos, fizikai erő kifejtéssel járó tevékenységet, amely a rendőrt jogszerű intézkedésének megkezdésében, folytatásában vagy befejezésében akadályozza, így különösen, ha valaki élet, testi épség elleni fenyegetéssel vagy fizikai erőszakkal akadályozza, hogy a rendőr valahová belépjen, valahol tartózkodjon, valahonnan távozzon, valakit személyes szabadságában korlátozzon, illetőleg valakivel szemben intézkedést foganatosítson.”

2) A BRFK hivatalvezetőjének összefoglaló jelentéséből kitűnik, hogy 2009. március 15-én 17 óra 30 perctől 22 óráig az V. kerület, Szent István téren egy ott megjelölt személy által bejelentett megemlékezés rendőri biztosítása zajlott. Mivel a bejelentés hiányos volt, és a bejelentő a rendőrség kérése ellenére sem akart egyeztető tárgyaláson részt venni, ezért őt és egy másik szervezőtársát a rendőrség tájékoztatta, hogy biztonsági szempontból a helyszínt körbe fogják kordonozni, melyen beléptető pontot alakítanak ki a Bajcsy-Zsilinszky út irányából, ahol a beléptetést a rendőrség fogja végezni. Mindez az Indokolás II. részének 3) pontjában ismertetett fokozott ellenőrzés elrendelésére tekintettel megfelelő joggal történt. Az adott helyszínen a fokozott ellenőrzés alapján a terület lezárása és a belépni szándékozók ruházatának átvizsgálása – különös tekintettel a közbiztonságra veszélyes eszközök kiszűrésére – jogszerű volt az Rtv. 30. § (1) és (3) bekezdései, valamint a Szolgálati Szabályzat 39. § (1) bekezdése és 40. §-a alapján. Annak megítélése kapcsán, hogy a rendőrség a fokozott ellenőrzés elrendelésének lehetőségével az említett napon indokoltan élt-e, a Testület jelentőséget tulajdonított a közelmúlt rendezvényekkel összefüggő tapasztalatainak. Ebből kiindulva, tekintettel a rendezvények és várhatóan a résztvevők

igen nagy számára, alappal lehetett számítani a demonstrációk helyszínén, illetve azok közelében rendbontók megjelenésére, a közrendet és köznyugalmat megzavaró eseményekre. Ezért a Testület megítélése szerint a rendezvények helyszínéhez közeli területekre nézve a rendőrség indokoltan rendelt el fokozott ellenőrzést. Vizsgálható ugyanakkor az is, hogy a fokozott ellenőrzés keretében foganatosított konkrét ruházat és csomag átvizsgálás nem volt-e egyértelműen indokolatlan a fokozott ellenőrzés céljainak fényében. A panaszos konkrét esetében ilyen egyértelmű indokolatlanságot a Testület nem látott megállapíthatónak. Az tehát a vonatkozó jogszabályok alapján kijelenthető, hogy az említett időpontban és helyszínen a rendőrök megfelelő jogalappal, szabályosan szólították fel a rendezvény helyszínére belépni szándékozó panaszost ruházat és csomag átvizsgálásra.

A Testület azonban itt fel kívánja hívni a Jelentés Megállapításainak VII. részében foglaltakra a figyelmet: „Önmagában az a tény, hogy a Rendőrségnek a hatályos jogszabályok alapján valamilyen intézkedés megtételére jogi lehetősége (általános felhatalmazása) van, semmi esetre sem jelenti azt, hogy a megfelelő rendelkezés alapján elrendelt intézkedés alkotmányosságát (arányosságát), az alapjogok érvényesülése szempontjából ne lehetne és kellene vizsgálni. A jogszabályi felhatalmazás megléte – mint a jogállami hatalomgyakorlás alapvető ismérve – tehát elengedhetetlenül szükséges, de nem elégséges feltétel az alkotmányosság szempontjából. (...) A gyülekezési törvény több szakasza egyértelműen utal arra, hogy a rendezvény, a rendezvényen tartózkodók biztonságának megóvása és védelme, a gyülekezés békés jellegének fenntartása a rendező feladata és kötelezettsége, amiért személyes anyagi felelősséggel tartozik. Fontosnak tartom felhívni a figyelmet arra, hogy a Gytv. külön kimondja azt, hogy a rendezvény rendjének biztosításáról a szervező gondoskodik, a Rendőrség pedig a rendezvény rendjének biztosításában a szervező kérésére közreműködik, a rendezvényt megzavaró személyek eltávolításáról intézkedik. (...) A Rendőrség – mivel itt egy speciális, a gyülekezési jog hatálya alá tartozó rendezvényről van szó – alapvetően csak a szervező, és a rendezők kérésére és beleegyezése alapján vehet részt közvetlenül a beléptetésben. A rendőrök (fokozott) jelenléte és intézkedései még közvetve sem irányulhatnak arra, hogy hatásukban a rendezvényen résztvevőket a részvételtől eltántorítsa, a konkrét veszélytől függetlenül őket előzetesen »megszűrje«. Alapvetően téves ugyanis az a gyakran hangoztatott álláspont, hogy az a személy, aki a rendőrségi beléptetést – ezzel együtt az igazoltatást, csomgvizsgálatot – el kívánja kerülni, feltétlenül jogellenes cselekmény (szabálysértést, bűncselekményt) elkövetésére készül. (...) Hangsúlyozni kívánom itt azt, hogy a fent ismertetett, a gyülekezési jog érvényesülésével összefüggő követelmény korántsem zárja ki azt, hogy a Rendőrség a rendezvény közelében – a fokozott ellenőrzés keretében – a bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésével gyanúsítható személyeket eljárás alá vonja, igazoltassa vagy más intézkedéssel éljen. A rendőrségi eljárás hatásában nem lehet olyan, hogy korlátozza a gyülekezési szabadságát, és a hozzá szorosan kapcsolódó véleményszabadsághoz való jogot. (...) Az egyes rendezvényeken a Rendőrség által – akár a szervezők kifejezett előzetes tiltakozása ellenére is – 2008. október 23-a óta alkalmazott »új beléptetési rend« objektíve alkalmas arra, hogy a rendezvényeken egyébként résztvenni kívánókat a

részvételtől visszatartsa, szükségtelenül és aránytalanul korlátozta a békés gyülekezéshez való jogot. (...) Mindezekre tekintettel ismételt megállapítottam, hogy a BRFK azon eljárása, miszerint a gyülekezési jog hatálya alá tartozó rendezvényeken a rendezvényt biztosító rendőrök beléptetésben való fokozott részvételét, a beléptetéssel egybekötött igazoltatást, csomag- és ruházatvizsgálatot rendelt el, a békés gyülekezéshez való joggal összefüggő visszásságot okozott.” A Testület elviekben egyetért az állampolgári jogok országgyűlési biztosának fenti megállapításaival. Mint ahogyan a gyülekezési jog szabad gyakorlása összefüggésében a Testület maga is felhívta a figyelmet több ízben arra, hogy a fokozott ellenőrzés sok esetben tapasztalható térbeli és időbeli parttalansága (pl. egész Budapest területére több napra elrendelt fokozott ellenőrzések) vagy a közterületi rendezvények olyan módon való körbe kordonozása, ami akár a bejutást, akár az azon való részvételt jelentősen és indokolatlanul korlátozza komoly aggályokat hordoz ezen intézkedések arányosságát illetően. A konkrét panaszügyben azonban a Testület úgy ítélte meg, hogy a panaszos gyülekezéshez való joga nem szenvedett sérelmet, mivel a rendőrségi dokumentumokból is kiderül, hogy a konkrét rendezvény szervezője elállt a rendezvény biztosításáról történő tárgyalástól, és korábban ugyanezen szervező más rendezvényein már több alkalommal előfordultak rendbontó, a közrendet és a köznyugalmat megzavaró cselekmények, illetve e rendezvényeken tömegesen jelentek meg közbiztonságra veszélyes eszközökkel. Így nem tekinthető szükségtelennek és aránytalanoknak a rendezvényre belépők ruházatának és csomagjainak átvizsgálása ebben az esetben, az elrendelt fokozott ellenőrzés alapján pedig mindezt megfelelő jogalap birtokában végezte a rendőrség. A Testület azonban önmagában ezt a fajta beléptetési módszert (körbekordonozás, kevés számú ellenőrző-áteresztő pont, minden belépni szándékozó kivétel nélküli alapos átvizsgálása), ennek az automatikus, mérlegelés nélküli alkalmazását – az Állampolgári Jogok Országgyűlési Biztosával egyetértésben – az előbbieken kifejtettek szerint kifogásolhatónak tartja. Hangsúlyozottan azonban a konkrét ügyben a panaszos gyülekezési jogának sérelmét nem állapította meg.

3) A rendelkezésre álló dokumentumok szerint a rendőrök több alkalommal is felhívták a panaszos figyelmét arra, hogy ha be kíván jutni a rendezvény helyszínére, átvizsgálásnak kell alávetnie magát. Ezt a panaszos többször is határozottan megtagadta, és kijelentette, hogy ennek ellenére be kíván jutni a helyszínre. Ezt követően a századparancsnok r. főhadnagy utasítására a panaszost előállították szabálysértést felszólítás ellenére folytató személyként, akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható. Még beszállítása előtt igazoltatták, és ruházatát, valamint csomagjait is átvizsgálták, úgy ültették be aztán az előállító szolgálati járműbe.

A Testület itt felhívja a figyelmet arra, hogy az az átvizsgálás, amelynek a panaszos nem vetette alá magát, a Szolgálati Szabályzat 40. § (2) bekezdésének d) pontja szerint minősül – tekintettel a századparancsnok r. főhadnagy azon a rendőrségi dokumentumokban idézett kijelentésére, hogy „fokozott ellenőrzést rendeltek el, ezért mindenkit, aki erre a rendezvényre be kíván menni, átvizsgálnak”. Az átvizsgálás ezért itt nem önálló intézkedés volt, nem igazoltatáshoz kapcsolódott, nem személyi

szabadságot korlátozó intézkedés tette szükségessé; hanem azért helyezték kilátásba, mert a panaszos a rendezvény helyszínére be kívánt lépni. Ilyen esetben, ha ennek az átvizsgálásnak a panaszos nem kívánja alávetni magát, az nem jelenti az Rtv. 19. § (2) bekezdése szerinti jogszerű intézkedésnek való ellenszegülést, éppen ezért az a Rendőrség részéről nem is kikényszeríthető, nem kötelezhetik a panaszost az átvizsgálásra. Ez logikailag sem volna helytálló, mert ezzel – mivel az átvizsgálás a beléptetéshez kapcsolódott – közvetve arra is kényszerítették volna a panaszost, hogy lépjen be a rendezvény helyszínére. Éppen ezen ellentmondás feloldása érdekében rendelkezik úgy a Szolgálati Szabályzat 40. § (3) bekezdése, hogy ha az átvizsgálásra meghatározott területre belépő személyek esetében kerül sor, és ehhez az illető személy nem járul hozzá, akkor „a beléptetést meg kell tagadni.” Ilyenkor tehát a jogkövetkezmény az, hogy a panaszost nem engedik belépni, még ha ő úgy is nyilatkozik, hogy távozni sem hajlandó (a verbális ellenszegülésen kívül fizikai ellenszegülést egyébként sem tanúsított, nem próbált a helyszínre erőszakosan a rendőrök között „betörni” stb.). Mikor a rendőrök ezt a rendelkezést figyelmen kívül hagyták, és az Rtv. 33. § (2) bekezdésének f) pontját helytelenül értelmezve a panaszos előállítására felől intézkedtek, súlyosan megsértették a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát. Ez az eljárás ugyanis az Rtv. 15. §-a és a Szolgálati Szabályzat 40. § (3) bekezdése szerint jogsértő volt, és nem egyeztethető össze az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontja szerinti előállítási indokkal sem. A rendőrök akkor jártak volna el jogszerűen és arányosan, ha a panaszost – miután egyértelműen felszólították az átvizsgálásra, közölvén, hogy ez a beléptetéshez szükséges, és miután ő ezt egyértelműen megtagadta – egyszerűen nem engedik a rendezvény helyszínére belépni. Mivel nem ez történt, hanem tévesen és aránytalanul az előállítás, mint személyi szabadságot a leginkább korlátozó intézkedés került alkalmazásra, ezért megállapítható a panaszos személyi szabadságának súlyos sérelme is – tekintettel arra, hogy az előállítás megfelelő jogalapja hiányzott.

4) Az előállítás szükségtelen voltát a fentiek mellett az is jól bizonyítja, hogy ugyan a panaszost – az imént írtak miatt tévesen – ruházat és csomag átvizsgálásnak való ellenszegülés miatt (illetve ennek továbbfolytatása miatt, ami szintén komoly értelmezési problémákat vet fel) állították elő; mégis, mielőtt őt az előállító szolgálati járműre felszállították, ruházatát és csomagját átvizsgálták [vö. Indokolás II. rész 5) pont. „Ezt követően a panaszos ruházatának átvizsgálására került sor, »aminek eleget tett«, ahogyan ezt a rendelkezésre álló rendőrségi dokumentumok és a videofelvétel is tanúsítja. Valójában tehát a rendőrség eredményesen végre tudta hajtani azt az intézkedést a panaszossal szemben, amely megtagadásáért őt elő kívánták állítani, és amely egyébként is csak a beléptetéshez kapcsolódott, megtagadása ezért előállítással sem szankcionálható.

Az Indokolás II. részének 6) pontjában ismertetett jelentéssel kapcsolatban a Testület le kívánja szögezni, hogy az valamennyi intézkedés és kényszerítő eszköz-alkalmazás jogalapján tévesen jelöli meg. Igazoltatásra és átvizsgálásra ugyanis jogszerűen a fokozott ellenőrzésre hivatkozva lett volna lehetőség, nem pedig az Rtv. 29. § (1) bekezdése, illetve 31. § (1) bekezdése alapján. Az előállítás jogalapjaként megjelölt

Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pont a fent írtak miatt téves, a bilincs alkalmazásának alapjaként megjelölt Rtv. 48. § d) pont pedig azért, mert – ahogy a videofelvételen egyértelműen látszik – semmifajta ellenszegülés megtörésére nem került sor, a panaszos önmagától ment az előállító szolgálati járműhöz, majd szállt fel arra, ahol már az előállítottak számára elkülönített helyen való elhelyezésekor került sor a megbilincselésére. Éppen ezért jogtalan és súlyosan téves a mindezt jogszerűnek, szakszerűnek és arányosnak értékelő parancsnoki vélemény és kivizsgálás is. E körülmények ugyancsak megvalósították a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának súlyos sérelmét.

5) A panaszos megbilincselésével kapcsolatban a Testület külön felhívja a figyelmet arra, hogy az Indokolás II. részének 5) pontjában ismertetett jelentés külön is kiemelte, hogy a panaszos, miután közölték vele, hogy előállítására fog sor kerülni, „arrogáns magatartását abbahagyta és minden utasításnak engedelmeskedett”. Az is tartalmazza a jelentés, hogy a panaszos kérdésre válaszolva elmondta, nincs nála közbiztonságra veszélyes eszköz. Mindezek alapján sem a r. törzsőrmester által megjelölt Rtv. 48. § d) pont szerinti bilincselési indok, sem más törvényes indok megléte nem állapítható meg, a bilincselés feltételei ezért a Testület szerint nem álltak fent. A Testület ezért arra a következtetésre jutott, hogy a panaszossal szemben indokolatlanul alkalmaztak kényszerítő eszközt, amely megvalósította az emberi méltósághoz való alapvető joga, és a személyi szabadsága súlyos sérelmét.

6) A panaszos előállító szolgálati járműhöz kísérése (miközben két rendőr a ruháját fogja, de egyenes testhelyzetben, önvédelmi illetve előállító fogás nélkül vezették) nem tekinthető testi kényszer alkalmazásának, mert ahogy a videofelvételből is kitűnt, a panaszos saját akaratából, kényszerítés nélkül haladt a kijelölt irányba, ellenszegülést nem tanúsított, és a rendőrök nem is kényszerítették. Átkísérésére átvizsgálása és előállítása biztonságosabb, nyugodtabb körülmények közötti foganatosítása érdekében lehetett szükség, ahogy ez a videofelvételből is kitűnik, illetve az Indokolás II. részének 5) pontjában ismertetett jelentés is tartalmazza. Alapjogsérelmet ez a panaszos oldalán nem okozott.

7) A panaszos kifogásolta a rendőri intézkedés formai szabályainak mellőzését is, azonban a panaszbeadványában maga is leírta a vele szemben fellépő rendőrök azonosító számait, valamint, hogy a szándékolt ruházat és csomag átvizsgálásnak a rendezvény helyszínére történő belépés volt az indoka. A rendőri jelentések – a panaszos beadványával több ponton egybevéve – részletesen tartalmazzák, hogy több rendőr, majd végül a parancsnok is odament a panaszoshoz, és közölték vele, hogy fokozott ellenőrzést rendeltek el, emiatt az e rendezvényre belépni szándékozókat átvizsgálásnak vetik alá. A jelentések és vallomások szerint a panaszos többször is megkérdezte a rendőrök azonosító számát (a videofelvétel szerint azt társainak hangosan be is diktálta), valamint előállítása indokát, amelyet többen is minden esetben közöltek vele. Összességében tekintve ezért e körülmény kapcsán a panaszost alapjogsérellem nem érte.

8) A panaszos sérelmezte azt is, hogy az egyik rendőr kicsavarta a kezét, ki akarta ütni belőle a fényképezőgépét, miközben fenyegető hangon azt követelte tőle, hogy azt tegye el. E körülményről szintén a r. törzsszászlós Indokolás II. részének 5) pontjában ismertetett jelentése szól részletesen. Eszerint miközben a panaszos ruházatát átvizsgálta, észlelte, hogy a panaszos kezén egy fényképezőgép lóg. Azért, hogy ez meg ne sérüljön, illetve, hogy a panaszos másnak azzal ne okozhasson sérülést, a panaszos tájékoztatásával ki akarta venni a kezéből, és a zsebébe tenni. Mivel azonban a panaszos ez ellen tiltakozott, a rendőr megkérte őt, hogy akkor ő maga tegye zsebre a fényképezőgépet. A fényképezőgép a videofelvétel szerint a panaszos csomagjában volt még a Gyorskocsi utcai objektumba történő előállításakor is, a videofelvétel alapján szemmel láthatóan nem sérült állapotban. Ezért megállapítható, hogy a fent leírtak miatt nem sérült a panaszos tulajdonhoz való alapvető joga.

V.

A panaszos beadványának második felében az előállításával kapcsolatos körülményeket kifogásolta. Állítása szerint nem kapott igazolást az előállítás időtartamáról, és csak nyolc órát meghaladó időtartam letelte után szabadították. Ekkor kapta kézhez az előállítás időtartamát négy órával meghosszabbító határozatot is, amelynek indokolását nem tartotta elfogadhatónak. Később azt is kifogásolta, hogy étkezést számára nem biztosítottak előállítás időtartama alatt; valamint azt is, hogy egy külön helyiségben ingóságait elvették, ruhadarabjait egyenként átnézték, miközben meztelenül kellett várakoznia, majd felszólították, hogy háromszor forduljon körbe, közben testrészeit hosszasan nézegették, ezt követően felszólították, hogy háromszor guggoljon le, a talpát emelje fel, majd a nemi szervét is emelje fel. A panaszos azt is kifogásolta, hogy mindezt nem orvos kérte tőle. Mikor hozzátartozója értesítését kérte a panaszos, ezt a rendőrség számára nem biztosította. Végül kifogásolta, hogy a számára kiállított igazoláson az Állampolgári Jogok Országgyűlési Biztosának a címe rosszul van feltüntetve.

1) Az Rtv. 2. § (1) bekezdésének második fordulata szerint: „A Rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.” A 18. § (1)–(3) bekezdései alapján: „(1) A fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a Rendőrséget terheli. Ha a fogvatartott fiatalkorú vagy gondnokság alá helyezett, haladéktalanul értesíteni kell törvényes képviselőjét vagy gondnokát. (2) A Rendőrség gondoskodik a fogvatartott elhelyezéséről, a fogvatartás miatt bekövetkező egészségkárosodás megelőzéséhez szükséges ellátásáról. A sérült, beteg vagy más okból sürgős orvosi ellátásra szoruló fogvatartottat orvosi ellátásban kell részesíteni. (3) A fogvatartott jogait csak annyiban lehet korlátozni, amennyiben az a szökés vagy elrejtőzés, a bizonyítási eszközök megváltoztatásának vagy megsemmisítésének megakadályozását, újabb bűncselekmény elkövetésének megelőzését, illetőleg az őrzés biztonságát, a fogda rendjének megtartását szolgálja.” A 31. § szerint: „(1) Akivel szemben személyi

szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önvészély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja. (2) A ruházat átvizsgálását – halaszthatatlan eset kivételével – az intézkedés alá vonttal azonos nemű személy végezheti. Az intézkedés nem történhet szeméremszétsérvő módon.” A 33. § (3) és (4) bekezdései alapján: „(3) A Rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani. (4) Az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.”

A rendőrségi kép- és hangfelvétel készítéséről az Rtv. 42. § (1) bekezdése azt mondja ki, hogy: „A Rendőrség a rendőri intézkedéssel, illetve az ellátott szolgálati feladattal összefüggésben az intézkedéssel érintett személyről, a környezetéről, illetőleg a rendőri intézkedés szempontjából lényeges körülményről, tárgyról képfelvételt, hangfelvételt, kép- és hangfelvételt (a továbbiakban: felvétel) készíthet.” Az értelmező rendelkezések között pedig az Rtv. 97. § b) és h) pontjai így szólnak: „b) ruházat: az intézkedéssel érintett személy testén viselt, illetőleg az intézkedés helyszínén nála lévő, vagy a közvetlen felügyelete alatt, illetve rendelkezésére álló ruházat, csomag és tárgy; h) fogvatartott: akit törvény, illetőleg törvény alapján kiadott hatósági határozat alapján a szabad mozgáshoz és tartózkodási hely szabad megválasztásához való jogában korlátoznak (örizetbe vett, előzetesen letartóztatott, közbiztonsági őrizetben lévő, elfogott és előállított, elővezetett)”. A Szolgálati Szabályzat az előállító helyiségre vonatkozó szabályok között, az 51. § (3) bekezdésben így rendelkezik: „Az előállító helyiségben történő elhelyezéskor, az előállított, elővezetett, visszatartott személyt fel kell világosítani az intézkedés várható időtartamáról. Ruházatát át kell vizsgálni, és tőle el kell venni azokat a tárgyakat, amelyeket fogva tartáskor sem tarthat magánál. Nyilatkoztatni kell sérüléséről, esetleges panaszáról, szükség esetén orvosi ellátásban kell részesíteni.”

A Testület idézi a Jelentés Megállapításainak IV. részében foglaltakat is: „Az előállítás foganatosítására meghatározott szabályok nem rendelkeznek arról (így elő sem írják kötelezően), hogy az elhelyezést megelőzően – az előzőekben bemutatott – alapos, meztelenre vetkőztetéssel járó ellenőrzést le kellene folytatni. A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet 51. § (3) bekezdése szerint az előállító helyiségben történő elhelyezéskor, az előállított (...). Ruházatát át kell vizsgálni, és tőle el kell venni azokat a tárgyakat, amelyeket fogva tartáskor sem tarthat magánál. (...) A fogvatartottak befogadási eljárása azonban lehetővé (de nem kötelezővé!) teszi a motozást. A rendőrségi fogdák rendjéről szóló 19/1995. (XII. 13.) BM rendelet (a továbbiakban: fogdászabályzat) alkalmazásában fogvatartott a bűnügyi, a szabálysértési, a közbiztonsági őrizetes, az előzetesen letartóztatott, valamint az elítélt és a szabálysértési elzárást töltő, amennyiben számára a fogvatartás helyéül rendőrségi fogdát jelöltek ki. (Figyelemmel arra, hogy a fogdászabályzat a fogvatartott fogalmát kizárólag annak alkalmazásával összefüggésben határozza meg,

nem okozhat valós problémát az sem, hogy az Rtv. 97. § h) pontja fogvatartott fogalmát ettől eltérően határozza meg.) (...) A befogadás fogdaszabályzat 16. § (1) bekezdése pedig a következőképp rendelkezik: „Befogadáskor a fogvatartott ruházatát át kell vizsgálni, szükség esetén motozásnak vethető alá. A motozás elvégzésével azonos nemű személyt kell megbízni. A motozás indokolt esetben kiterjedhet a testüreges orvos általi átvizsgálására is. A vizsgálatok során más fogvatartott, a motozásnál a fogvatartottal ellentétes nemű személy sem lehet jelen.» 2009. március 15-én az előállítások foganatosítására ugyan egyébként rendőrségi fogdaként működő épületben került sor, azonban a legegyszerűbb gondosság esetén meglehetősen könnyedén megállapítható lett volna, hogy a vizsgált esetben nem a fogvatartottak befogadására vonatkozó szabályokat kell alkalmazni. (...) Mindezek alapján megállapítottam, hogy a rendőrség eljárása az előállítottak levetköztetése miatt az embertelen és megalázó bánásmód tilalmával összefüggő visszásságot okozott. A rendőrség vizsgált előállítások során folytatott eljárásának nem lehetett indoka az sem, hogy a fogvatartott fogalmát a fogdaszabályzat (mint speciális szabály) az Rtv.-nél (mint generális szabálynál) szűkebben határozza meg.”

A kifogásolt levetköztetéssel kapcsolatban – amely a panaszoson kívül másokat is érintett, akik ugyanott kerültek előállításra – a Testület emlékeztet arra is, hogy a Rendőrség belső vizsgálatot rendelt el. Ezen vizsgálat megállapításai az Indokolás II. részének 4) pontjában olvashatók. A Rendőrség közleménye szerint (www.police.hu/friss/BRF-20090318_90.html) a befogadás szakszerűtlenségéért felelős osztályvezető, a befogadást végrehajtó fogdaőr és a szabálysértési eljárást lefolytató két előadóval szemben fegyelmi eljárás indult.

2) A Testület a Fogdaszabályzat idézett 1. §-ának (1) bekezdését, 16. § (1) bekezdését, az Rtv. 31. §-át, valamint a Szolgálati Szabályzat 51. § (3) bekezdését egymásra való tekintettel értelmezve megállapította, hogy a Fogdaszabályzat 16. § (1) bekezdése volt az a rendelkezés, amely alapján a panaszost a rendőrök levetköztették és így testrészeit hosszasan, különböző pózokban nézegették. A rendőrségi dokumentumok nem nevesítik egyértelműen a panaszos által elszenvedett ezen intézkedést, a Testület értelmezésében nyilvánvalóan nem tekinthető a ruházat átvizsgálásának a meztelen test szemrevételezése, így a Testület attól függetlenül motozásnak tartja az intézkedést, hogy a panaszos testét az eljáró rendőrök nem érintették meg (ezért nem volt kötelező orvos bevonása). A Fogdaszabályzat nem ismer a ruházatátvizsgálás és a motozás közötti átmenetet jelentő jogintézményt, és mivel a meztelen test szemrevételezéssel való ellenőrzése a ruházat átvizsgálásánál mindenféleképpen többet jelent, így csak motozásnak minősülhet – erre ugyanis motozás során lehetőség van, még ha a megmotozott személy testüreges nem is vizsgálják át, az ugyanis motozás során nem kötelező, az a motozásnak nem fogalmi eleme. [A Testület mellékesen megjegyzi, hogy akkor is szükségtelen és aránytalan lett volna a panaszos Fogdaszabályzat szerinti megmotozása, ha azt az esetében nem tévesen alkalmazták volna, a 16. § (1) bekezdése ugyanis azt csak „szükség esetén” teszi lehetővé, márpedig a panaszossal kapcsolatban a rendelkezésre álló dokumentumokban semmi nem mutatott arra, hogy

szükséges lett volna megmotozni (önkárosításra vagy a fogvatartás biztonságának veszélyeztetésére alkalmas tárgyat próbálna a testfelületén becsempészni).]

A Testület a BRFK hivatalvezetőjének összefoglaló jelentését – az abban foglaltakkal lényegében egyetértve – a következővel kívánja kiegészíteni. Az összefoglaló jelentés szerint belső vizsgálat folyt a kérdéskörben, melynek során megállapítást nyert, hogy a fogdaőr – megfelelő eligazítás hiányában – az előállításra vonatkozó szabályok helyett a szigorúbb, fogdai befogadásra vonatkozó előírásokat alkalmazta, amikor „az előállított személyek teljes, levetett ruházatát, ezt követően testfelületét is átvizsgálta. Ez az intézkedés aránytalan és indokolatlan volt.” A fent kifejtettek miatt – különös figyelemmel a jogszabály személyi hatályát megállapító 1. §-ának (1) bekezdése rendelkezéseire (őrizetes, előzetes letartóztatott, elítélt és a szabálysértési elzárást töltő) – a panaszossal mint előállítottal szemben a Fogdaszabályzat nem volt alkalmazható, így levetköztetésének és ilyen módon történő átvizsgálásának a jogalapja sem volt meg, ezért az arányosság és indokoltság kérdése az ő esetében fel sem merülhetett: a vele szemben foganatosított intézkedés (motozás) jogtalan volt. A motozás az emberi méltóságot súlyosan sértő, megalázónak tekinthető eljárás, amely csak abban az esetben lehet jogszerű alapjog-korlátozás, ha megfelelő jogalap birtokában és az arányosság követelményét szem előtt tartva foganatosítják. A panaszos esetében ezek a feltételek nem álltak fenn, ezért a Testület megállapította, hogy a jogalap nélküli motozás súlyosan sértette a panaszos emberi méltóságához való alapvető jogát, és beleütközött a megalázó elbánás alkotmányos tilalmába is – amelyet egyébként mind a Fogdaszabályzat, mind az Rtv. speciálisan is nevesít.

A Testület emellett felhívja a figyelmet arra a jogbizonytalanságra, amelyet az előállítottak – mint személyi szabadságuktól megfosztott személyek – helyzetének szabályozatlansága okoz. Egy ilyen súlyú jogkorlátozás esetén elengedhetetlen, hogy az érintettek státuszát, jogait és kötelezettségeit részletes normák rendezzék. A probléma megoldása érdekében a Testület jelezni fogja aggályait az Igazságügyi és Rendészeti Miniszternek.

3) A panaszbeadvány azon részét illetően, amelyben a panaszos azt sérelmezte, hogy hozzátartozója értesítését nem tették lehetővé számára, a Testület a következőket állapította meg. Az Rtv. 18. § (1) bekezdése teljesen világosan fogalmaz, amikor kötelezően előírja, hogy fogvatartott részére [és itt az Rtv. 97. § h) pontja szerint az előállított is fogvatartott] biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a Rendőrséget terheli. E törvényhellyel kapcsolatban a Testület már a 130/2008. (XI. 5.) sz. állásfoglalása Indokolása IV. részének 2) pontjában felhívta a Rendőrség figyelmét arra, hogy ezt a lehetőséget elsődlegesen a panaszosnak kellett volna biztosítani, és csak akkor a Rendőrség feladata a hozzátartozó vagy más személy értesítése, ha a fogvatartott nincs olyan helyzetben, hogy e jogával élhessen. A Testület szerint ennek elmaradására a konkrét esetben nem elégséges magyarázat az, hogy a BRFK Központi Fogdában nincs ügyeletes tiszt, aki az előállítottak jogainak

biztosításáért felelős lenne [vö. Indokolás II. rész 4) pont]; ez ugyanis nemcsak ilyesfajta súlyos szervezési mulasztás eredménye. A Testület véleménye szerint legminimálisabb elvárásnént is támasztható, hogy a jogkorlátozó intézkedéseket foganatosító rendőrök ismerjék az Rtv. vonatkozó szabályait, főleg az ilyen és ehhez hasonlóan fontos garanciális rendelkezéseket, amelyekről nekik adott esetben felvilágosítást kell adniuk – még ügyeletes tiszt, vagy „rendelvény” hiányában is. Ez a megállapítás fokozottan igaz a fogvatartottakkal szolgálati beosztásuknál fogva tipikusan kapcsolatban álló rendőrökre. Téves tehát az a megállapítás, amely szerint a fogdaőröknek sem joguk, sem kötelezettségük, sem lehetőségük nem volt a fogvatartottak hozzátartozóinak értesítésére. Ilyen szempontból az sem releváns, hogy nem volt fellelhető annak dokumentált nyoma, hogy a panaszos kérte volna hozzátartozója értesítését – ugyanis annak sincs semmilyen dokumentált nyoma, hogy a panaszos egyértelműen hangot adott volna azon szándékának, hogy ezt nem kéri. Márpedig a panaszbeadványban a panaszos világosan leírta, hogy hozzátartozója értesítését kérte, amelyre szóban azt a választ kapta, hogy az „ilyen esetben nem szokás, csak őrizetbe vételnél” (ez egyébként tartalmilag megegyezik a BRFK hivatalvezetőjének összefoglaló jelentésében írt kifogással, miszerint szabálysértés elkövetése miatt előállított személyek esetében nem került rendelvény kiállításra, ezért a fogdaőr nem tudhatta, hogy az előállított kivel tarthat kapcsolatot).

Mindezek miatt a Testület megállapította, hogy a panaszos azon fogvatartotti jogától való megfosztása, hogy valamely hozzátartozóját vagy más személyt értesíthessen – különösen egy ilyen hosszú előállítás esetében – megvalósította a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának súlyos sérelmét.

4) A panaszos azt is sérelmezte, hogy miután letelt az előállítására nyitva álló nyolc órás törvényi határidő, az ennek meghosszabbításáról szóló határozatot már csak szabadításakor, 2 óra 57 perckor kapta kézhez. A panaszos előállítása 9 óra 29 perc hosszúságú volt, ami másfél órával hosszabb, mint az Rtv. 33. § (3) bekezdésében foglalt határidő. Ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja, bizonyos feltételek fennálltakor. Az egyik feltétel az, hogy erre indokolt esetben kerüljön sor. A panaszos ügyével kapcsolatban több eljárási cselekményt is foganatosítottak (befogadás, orvosi vizsgálat, meghallgatások, határozathozatalok stb.), és a panaszoson kívül még sok más személyt is előállítottak azonos időben, így a hosszabbításról szóló határozat indokolása – rövidsége ellenére – még elfogadható is lehetne, ha egyébként a Testület a fent írtak szerint nem állapította volna meg, hogy maga az előállítás is jogalap nélkül történt [vö. Indokolás IV. rész 3) pont]. Azonban a másik feltétel, hogy ahhoz, hogy az időtartam meghosszabbítása hatályosuljon is, azt – lehetőleg dokumentált módon – közölni kell az előállítottal, mégpedig még a nyolc órás időtartam letelte előtt. Ha ugyanis ezt követően hozzák meg a határozatot, vagy azt időben meghozzák, csak éppen az érintettnek nem hozzák a tudomására, akkor a nyolc órás törvényi határidő leteltétől egészen addig, amíg az előállított tudomást nem szerez előállítására idejének meghosszabbításáról, a fogvatartása jogtalannak minősül. Alapvető jogelvek szerint sem várható el ugyanis az előállított személytől, hogy egy olyan kötelező előírásnak (adott esetben a

hosszabbításról szóló határozatnak) megfelelően viselkedjék, amelyet neki nem hoznak a tudomására. A nyolc órán túli előállítás tehát fogalmilag csak akkor lehet jogszerű, ha a meghosszabbításról szóló határozatot még a nyolc óra letelte előtt megismertették az előállítottal. Jogsértő a rendőrség azon magatartása, hogy a nyolc órát meghaladó előállítás végén, több más dokumentummal együtt adja át az előállítottnak a hosszabbításról szóló határozatot – ahogy ez a panaszos esetében is történt, hiszen ő a beadványában is utalt rá, és ott a helyszínen is rögtön kézzel ráírta a határozatra, hogy azt előállítás végén, 2009. március 16-án 2 óra 57 perckor kapta kézhez. Erre a BRFK hivatalvezetőjének összefoglaló jelentése is utalt, elismerve ugyanakkor azt is, hogy a határozat panaszossal való közlésének időpontja nem ismert.

A rendőrség ezért azzal a magatartásával, hogy az egyébként is jogalap nélküli nyolc óra időtartamú előállítás után mintegy másfél órán keresztül jogszerűtlenül tartotta fogva a panaszost, és vele a nyolc órán belül nem tudatták azt, hogy előállítását meg fogják hosszabbítani, súlyosan megsértette a panaszos személyi szabadságát, és a tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát.

A személyes szabadság korlátozása a Testület álláspontja szerint az egyik legsúlyosabb alapjog-korlátozás, mely a rendőri intézkedésekkel összefüggésben felmerülhet, ezért annak indokoltságával, okszerűségével és jogszerűségével összefüggésben az eljárási garanciák fokozott érvényre juttatása mindenképpen indokolt.

Az Alkotmánybíróság a 66/1991. (XII.21.) AB határozatban megállapította: a személyes szabadság alkotmányos alapjogát törvény – a büntető jogszabály – az Alkotmány megengedő rendelkezése folytán korlátozhatja. A személyes szabadságnak jogszerű ('törvényes') elvonása is okozhat alaptalan sérelmet. Az egyes korlátozó rendelkezések csak akkor fogadhatók el alkotmányszerűnek, ha az általuk elérni kívánt és alkotmányosan elismert célhoz képest a korlátozás szükségszerű és arányos.

A 13/2001. (V.14.) AB határozat rögzítette, hogy Az Alkotmánybíróság az alapjogi korlátozást akkor tekinti indokoltnak, ha az valamely más alapvető jog biztosítása vagy alkotmányos cél érdekében történik. Az Alkotmánybíróság a 13/2003. (IV.9.) AB határozatban pedig rámutatott arra, hogy a személyi szabadság szükséges és ezen túlmenően arányos korlátozására alkotmányos cél elérése érdekében általában akkor kerülhet sor, ha azt a korlátozással érintett személy jogsértő magatartása vagy cselekménye, illetőleg kényszerítő ok vagy nyomós közérdek alátámasztja, illetve indokolja.

A Testület rámutat, hogy az Alkotmánybíróság a személyi szabadság jogának korlátozásával kapcsolatban vizsgálta az Rtv. vonatkozó rendelkezéseit és a 65/2003. (XII. 18.) AB határozatában megállapította, hogy az előállítás és az őrizetbe vétel eljárási rendjét meghatározó rendelkezések megfelelnek a személyi szabadság átmeneti korlátozásához szükséges alkotmányos követelményeknek. (ABK 2003. december 900., 910.). Ezeket a törvényben meghatározott intézkedéseket a közrend és

a közbiztonság védelméhez fűződő közérdek indokolja, és az teszi szükségessé, hogy az érintett személyek a hatósággal való együttműködésre készsége nem mutatnak. A személyazonosság megállapításával összefüggő jogkorlátozás (előállítás és fogva tartás) kapcsán az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy „a korlátozás indokoltsága mindaddig fennáll „amíg az alkotmányosan elfogadható cél, vagyis a személyazonosság megállapítása folyamatban van”.

A Testület mindezekre figyelemmel a konkrét ügyben úgy foglalt állást, hogy az előállítás indokoltsága és arányossága, egyúttal okszerűsége és kiváltképp célhoz kötöttsége – magának az előállításnak a jogszerűsége esetén is (tehát ha az jogszerű lett volna) – csak addig állt volna fenn, amíg a panaszos által a hatóság részéről vélelmezett elkövetett szabálysértéssel kapcsolatban meg nem hallgatták. Ezt követően – a Testület álláspontja szerint egyébként jogszerűtlen – fogva tartásának okai megszűntek, ezt még az az esetleges körülmény sem indokolja, hogy adott időpontban nagy számban történő előállítások és az ezen idő alatt foganatosított eljárási cselekmények (befogadás, eljárás alá vont személyek meghallgatása, határozathozatal) indokolták a meghosszabbítást. Ezt – mindezek felül – még az az esetleges körülmény sem indokolja, ha a meghallgatást követő fogva tartás ideje alatt a szabálysértési határozatot leírták és az részére átadták, illetve átvették. A Testület álláspontja szerint ezt a részére – adatainak rögzítését követően – akár postai úton is kiküldhették volna, de akár úgy is megtehették volna, hogy a személyes szabadság korlátozását megszüntetik és az eljárás alá vont panaszos pl. a folyosón várakozik, amíg a határozat elkészül.

5) A panaszos – meglehetősen ellentmondásosan – panaszbeadványában azt állította, hogy előállítása időtartamáról nem kapott igazolást, majd kiegészítő beadványában már azt írta, hogy előállítása 9 óra 29 perc hosszúságú volt, és kifogásolta, hogy a részére kiállított igazoláson az Állampolgári Jogok Országgyűlési Biztosának elérhetőségei rosszul vannak feltüntetve. Mivel a Testület a Gyorskocsi utcai objektumban korábban előállított személyek panaszbeadványai kapcsán már találkozott ezzel a problémával, ezért felvilágosítást kért a Rendőrségtől arról, miért szerepelnek tévesen az igazoláson – panasztételi lehetőségként – mind az Állampolgári Jogok Országgyűlési Biztosának, mind a Magyar Helsinki Bizottságnak az elérhetőségei, és miért nincs feltüntetve a Testülethez fordulás lehetősége. A Rendőrség erre adott válaszát az Indokolás II. részének 4) pontja tartalmazza. A válasz alapján a Testület súlyosan aggályosnak és elfogadhatatlannal tartja, hogy a Testülethez fordulás lehetőségéről való lehető legteljesebb tájékoztatás megadására a Testület működésének megkezdését követő több mint egy év elteltével sincs a rendőrségen belül egységes gyakorlat, de még belső rendelkezés vagy iránymutatás sem. Kifogásolhatónak tarja a Testület a válasz azon részét is, amely szerint a Testülethez fordulás lehetőségéről szóló tájékoztatást semmilyen norma nem írja elő, csak egy ORFK utasítás néhány rendelkezése foglalkozik a kérdéssel. A Testület felhívja a Rendőrség figyelmét, hogy az Rtv. 20. § (2) bekezdésének második fordulata szerint: „Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt

tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről.” Mivel a Testülethez fordulás lehetőségét – amely éppen az Rtv. IV–VI. Fejezeteit vizsgálhatja a 92. § (1) bekezdése szerint – is e törvény, vagyis az Rtv. tartalmazza, ezért erről is, mint az „e törvény szerinti panasz lehetőségéről”, az említett intézkedések és kényszerítő eszköz-alkalmazások után a rendőrnek törvényi kötelezettsége felvilágosítást adni. Ennek elmaradása az intézkedés alá vont panaszjogát egyértelműen sérti. A BRFK hivatalvezetőjének összefoglaló jelentése szerint az előállítottak – így a panaszos is – a jogaikról és kötelezettségeikről szóló tájékoztatást az előállítási jelentések szerint megkapták, erre azonban – a panaszos által aláírt időtartamról szóló igazoláson kívül, amelyen az elérhetőségek tévesen szerepelnek – semmilyen egyéb dokumentum nem utal.

A fent írtak miatt – különös tekintettel arra, hogy a panaszos által aláírt igazoláson egyik panaszlehetőséghez tartozó elérhetőség sem volt valós, valamint a Testülethez fordulás lehetőségéről egyáltalán nem is tartották szükségesnek őt tájékoztatni – a Testület megállapította a panaszos panaszjogának súlyos sérelmét, hiszen őt dokumentáltan egyetlen érdemi panaszfórumról sem tájékoztatták helyesen. A rendőrség ezzel nem tett eleget az Rtv. 20. § (2) bekezdésében foglalt törvényi kötelezettségének, amelyen adott esetben az sem változtat jelentősen, hogy a panaszos feltehetően már tudott a Testülethez fordulás lehetőségéről, ezért is tudott aztán a rendőrség mulasztása ellenére élni panaszjogával.

6) A panaszos kiegészítő beadványában panaszolta, hogy számára a mintegy 9 és fél óra hosszú előállítása alatt élelmet nem biztosítottak, amelyet ő „kínzásnak” élt meg. Az Indokolás II. részének 15) pontjában ismertetett tájékoztató körlevél mellékleteként kiadott tájékoztató szerint az előállított jogosult rá, hogy öt órát meghaladó fogvatartása esetén élelmet kérjen. A fogvatartásért felelős vezetőnek kell helyi intézkedésben szabályoznia, hogy ki a felelős az élelem biztosításáért. Ez a körlevél, és mellékleteként a tájékoztató ugyan felfogható az Rtv. 18. §-ában foglaltak pontosításként, ugyanakkor a Testület szerint nem egyeztethető össze a jogbiztonság alkotmányos követelményével az a helyzet, hogy az előállítottak étkeztetésére csak e körlevél melléklete tartalmaz iránymutatásokat. Az előállítottak helyzetének jogszabályi szintű szabályozatlansága e körülmény tekintetében is komoly aggályokat vet fel, amelyekre a Testület fel fogja hívni az Igazságügyi és Rendészeti Miniszter figyelmét.

A panaszos esetében a BRFK hivatalvezetőjének összefoglaló jelentése szerint nincs dokumentálva, hogy ő élelem iránti igényét jelezte volna a fogdaórság felé. Egyébként – a jelentés szerint – a Gyorskocsi utcai objektumban az említett napon mintegy 150 db konzerv élelmiszer állt rendelkezésre az ilyen jellegű kérések kielégítésére; más előállítottak esetén történt is konzervkiadás, ezért ha a panaszos jelezte volna étkezési igényét, a fogdaórság számára biztosított volna élelmet. A Testület véleménye szerint – tekintettel ugyanezen összefoglaló jelentés azon részére, amely arról szólt, hogy nem volt jelen ügyeletes tiszt, aki az előállítottak jogainak biztosításáért felelős lenne – nem világos, hogy a Gyorskocsi utcai objektumban ki volt a körlevél szerinti, felelős vezető

által kijelölt, élelem biztosításáért felelős személy. Tőle ugyanis elvárható lett volna, hogy az előállítottaktól – így a panaszostól is – megkérdezze az előírt időtartam letelte után, hogy szükségük van-e élelemre; igaz ugyanis, hogy a körlevél melléklete úgy fogalmaz, hogy az előállított öt órát meghaladó fogvatartás esetén jogosult élelmet „kérni”, ezt azonban az előállított csak úgy tudja jelezni, ha e jogáról tud, és – lehetőleg dokumentált formában – megkérdezzik tőle, hogy kér-e élelmet. A panaszos esetében erre minden bizonnyal nem került sor, ezért sincs dokumentálva, hogy élelem iránti igényét jelezte volna. A panaszos esetében a rendőrség ezzel kapcsolatos mulasztása azért is jelent nagyfokú hanyagságot, mert a panaszos előállítására majdnem a körlevél mellékletében foglalt öt óra duplája volt, amely alatt elvárható lett volna, hogy megkérdezzék a panaszost arról, hogy kér-e élelmezést. Mivel ennek megtörténte vagy meg nem történte nincs dokumentálva, ezért nem releváns az sem a konkrét esetben, hogy egyébként mennyi konzerv élelmiszer állt rendelkezésre, hiszen nincs nyoma annak, hogy erről a panaszost tájékoztatták volna.

Ezért megállapítható, hogy a rendőrség ezen mulasztása, amely miatt a panaszos nem került olyan helyzetbe, hogy a mintegy 9 és fél óra hosszú előállítása időtartama alatt (dokumentált módon) élelmet kérhessen és kaphasson, súlyosan megsértette a panaszos emberi méltóságához, és tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát.

7) A panaszos beadványában említette, hogy a vele szemben történt intézkedésekről egy rendőr videofelvételt készített. A videofelvételt készítő r. főtörzsőr-mester jelentése szerint [vö. Indokolás II. rész 7) pont] a felvétel egy része a kamera műszaki problémája miatt nem került rögzítésre. A Testület ezért csak az Indoklás II. részének 17) pontjában írt rendőri magatartásokról készített felvételeknek jutott a birtokába. Ezzel kapcsolatban a felvétel második részéről – amelyen a panaszos a Gyorskocsi utcai objektumban látható, miközben egy rendőr a személyes és lakcím adatait bediktálta, és a panaszosról magáról is felvételt készítettek – a Testület a következő megállapításokat teszi.

Az Rtv. 42. § (1) bekezdése szerint a rendőrség csak a rendőri intézkedéssel, illetve az ellátott szolgálati feladattal összefüggésben, az érintett személyről, környezetéről, illetve az intézkedés szempontjából lényeges körülményről, tárgyról készíthet felvételeket. Ezek azonban szigorúan célhoz kötöttek, a célokat pedig a (6) bekezdés részletezi. Eszerint a „készített felvétel, illetőleg az abban szereplő személyes adat csak a rögzítés helyszínén elkövetett bűncselekmény, szabálysértés vagy a közlekedés szabályainak megsértése miatt indult büntető-, szabálysértési vagy más hatósági eljárás során, körözött személy vagy tárgy azonosítása vagy a rendőri intézkedés jogszerűségének közigazgatási eljárásban történő vizsgálata céljából, illetve az érintett személy jogainak gyakorlása érdekében használható fel.” Ha ezen célokból a felvételekre nincs szükség, a törlésükre vonatkozó szabályokat a (7) bekezdés tartalmazza. A Testület véleménye szerint amikor a panaszos már az előállítására kijelölt épületben tartózkodik, igazoltatása és ruházatának átvizsgálása megtörtént, semmifajta legitim cél nem teszi szükségessé adatainak a rendőrségi videofelvételre való bediktálását – különösen lakcímadatait nem, mert azok igazoltatás során sem

rögzíthetők, éppen ezért felvétel sem készíthető róluk Mindezek miatt a panaszos adatainak a rendőrségi videofelvételre való jogszerűtlen bediktálása alkalmas volt arra, hogy megsértse a panaszos tisztességes eljáráshoz, és személyes adatai védelméhez való alapvető jogát.

VI.

A fentiek alapján a Testület megállapította, hogy a panaszossal szemben foganatosított intézkedés-sorozat a konkrét esetben szinte minden elemében kifogásolható volt. Az egyes intézkedések és a kényszerítő eszköz-alkalmazás kapcsán külön-külön is megállapítható volt a panaszos személyes adatok védelméhez való alapvető jogának a csekély fokú, személyi szabadságának, emberi méltósághoz, tisztességes eljáráshoz, személyes adatok védelméhez való alapvető jogának, panaszjogának pedig súlyos sérelme; valamint az intézkedések több ponton is beleütköztek a megalázó elbánás alkotmányos tilalmába.

Mindezen egyenként és összességükben is súlyos alapjogsérelmek miatt a Testület a rendelkező részben foglaltak szerint, az Rtv. 93/A. § (6) bekezdése alapján az állásfoglalást megküldi az Országos Rendőrfőkapitánynak.

Budapest, 2009. június 3.

Dr. Kaltenbach Jenő

elnök,
testületi tag

Dr. Juhász Imre

elnökhelyettes,
testületi tag

Dr. Féja András

előadó testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf

testületi tag